

MINISTER GOSPODARKI

DE-VII-4103-5/1/11
L. dz. DE/1016/11

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn..... 6. 05. 11.

nr 2362... podpis..... *Borusewicz*

Warszawa, 4 maja 2011 r.

B. J. Kwieciński
Biuro Prac Senackich
Wpłynęło dn. 9. 05. 11
nr 4375... podpis... *A*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W związku z oświadczeniem wspólnym złożonym przez Pana Senatora Marka Trzczińskiego oraz Pana Senatora Eryka Smulewicza podczas 73. posiedzenia Senatu RP w dniu 31 marca 2011 r. (wystąpienie Marszałka Senatu RP z dnia 5 kwietnia 2011 r. o znakach: BPS/DSK-043-3549/11) w sprawie cen energii elektrycznej, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień do podniesionych kwestii.

W Ministerstwie Gospodarki bardzo uważnie są śledzone i analizowane wszelkie sygnały związane z podwyżkami cen energii elektrycznej dla wszystkich odbiorców końcowych obserwowane w ostatnich latach. Tym bardziej, że na implikowane tą sytuacją nasze wewnętrzne problemy gospodarcze i społeczne nałożyła się w tym samym czasie ogólna skomplikowana sytuacja w całym świecie, wywołana światowym kryzysem finansowym oraz jego nie do końca dającymi się dziś określić skutkami, następstwami i czasem trwania.

W opinii Ministra Gospodarki działania, mające na celu złagodzenie wzrostu cen energii elektrycznej, powinny mieć przede wszystkim charakter zmian systemowych w elektroenergetyce, a w szczególności zwiększających zakres funkcjonowania mechanizmów rynku konkurencyjnego wszędzie tam, gdzie to w tym sektorze możliwe, czyli w obszarze wytwarzania i obszarze obrotu energią elektryczną, a poprzez to wymuszających racjonalizację kosztów działania po stronie przedsiębiorstw całego sektora energetycznego, w tym również po stronie regulowanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki obszarów przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej. Istotne jest bowiem, aby koszty

działania wszystkich przedsiębiorstw energetycznych były efektywne i w pełni uzasadnione ekonomicznie, gdyż tylko wtedy będzie zasadnym i właściwym poziom cen energii elektrycznej oferowanej odbiorcom końcowym.

Realizacją takiej strategii działania było np. przygotowanie w Ministerstwie Gospodarki projektu uzupełnienia nowelizacji ustawy *Prawo energetyczne* o rozwiązania zawierające między innymi obowiązek obligatoryjnej sprzedaży przez wytwórców (objętych rozliczaniem pomocy publicznej po rozwiązaniu kontraktów długoterminowych, w tym wytwórców wchodzących w skład przedsiębiorstw zintegrowanych pionowo) części wytwarzanej przez nich energii elektrycznej w sposób zapewniający publiczny i równy dostęp do tej energii (sprzedaż np. poprzez giełdę lub w drodze publicznego przetargu). Znowelizowana ustawa została przyjęta w dniu 8 stycznia 2010 r. przez Sejm.

Przedstawione działanie Ministerstwa to kolejny krok na drodze do uwolnienia cen energii elektrycznej dla wszystkich jej odbiorców, co jest nierozdzielnie związane z nieodwracalnym procesem tworzenia otwartego i konkurencyjnego rynku energii elektrycznej, jaki od kilku lat ma miejsce w naszym kraju.

Podkreślenia wymaga przy tym fakt, że mówiąc o uwolnieniu cen energii, należy przez to rozumieć odstąpienie przez Prezesa URE od zatwierdzania taryf na energię elektryczną dla spółek działających na rynku konkurencyjnym, czyli dla wytwórców i przedsiębiorstw obrotu handlujących tą energią. Prezes URE może bowiem podjąć decyzję w tej sprawie na podstawie art. 49 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), gdy stwierdzi, że warunki przewidziane w tej ustawie zostały spełnione.

Podjęcie takiej decyzji przez Prezesa URE oznacza zwolnienie z obowiązku zatwierdzania taryf na energię elektryczną traktowaną jako towar, który się wytwarza i którym się handluje. Ale oznacza to również, że w dalszym ciągu pozostaje w mocy obowiązek zatwierdzania taryf dla wykazujących cechy monopolu naturalnego spółek energetycznych, zajmujących się realizacją usług przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, czyli usług dostarczania tej energii sieciami elektroenergetycznymi od wytwórców do odbiorców końcowych. W naszym przypadku chodzi o Operatora Systemu Przesyłowego, odpowiedzialnego za przesył energii elektrycznej od wytwórców sieciami najwyższych napięć oraz o wszystkich Operatorów Systemów Dystrybucyjnych, odpowiedzialnych z kolei

za dostarczanie energii elektrycznej sieciami średnich i niskich napięć do odbiorców końcowych na terenie kraju.

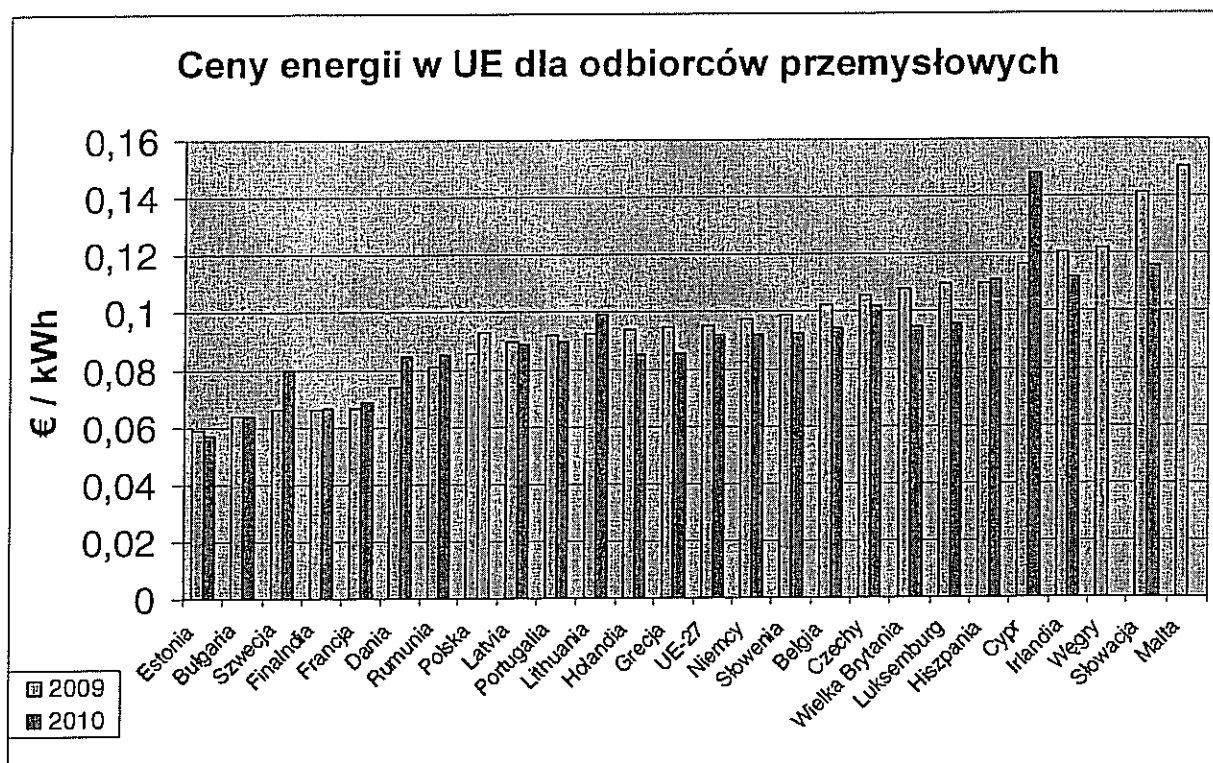
W tym miejscu chcę uprzejmie zaznaczyć, iż w moim przekonaniu uwolnienie cen powinno być poprzedzone wypracowaniem i wprowadzeniem do krajowego porządku prawnego specjalnego systemowego rozwiązania dla najsłabszych ekonomicznie odbiorców. Istotnym jest również fakt, że Unia Europejska popiera konieczność ochrony najsłabszych grup odbiorców energii elektrycznej, co znalazło swój wymiar w nowej dyrektywie 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. *dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE* w postaci zapisu: „Państwa członkowskie powinny podjąć niezbędne środki w celu ochrony odbiorców wrażliwych w kontekście rynku wewnętrznego energii elektrycznej. Takie środki mogą się różnić w zależności od specyficznych warunków w danym państwie członkowskim i mogą obejmować szczególne środki, dotyczące płatności rachunków za energię elektryczną lub bardziej ogólne środki podjęte w ramach systemu zabezpieczenia społecznego”.

Mając na uwadze powyższe, jak też konieczność kontynuowania procesu liberalizacji funkcjonowania sektora elektroenergetycznego w naszym kraju na wzór ogólnoeuropejski, pragnę uprzejmie poinformować, że w dniu 8 listopada 2011 r. komitet stały Rady Ministrów przyjął przygotowaną przez Ministra Gospodarki koncepcję ochrony odbiorców wrażliwych w gospodarstwach domowych, którą (według bieżącej oceny) będzie objętych w przybliżeniu 629 000 rodzin w naszym kraju i której koszty dla budżetu państwa są szacowane na około 130 mln zł rocznie.

W tym miejscu pragnę uprzejmie zauważyć, że praktycznie od początku 2009 r. obserwuje się w naszym kraju nie tylko odczuwalne wyhamowanie wzrostów cen energii elektrycznej, ale również realne ich spadki. Ten pozytywny objaw jest wynikiem zarówno obniżenia się o kilka procent w dwu ostatnich latach poziomu popytu na energię z tytułu wpływu ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego, w tym szczególnie mocno ze strony przedsiębiorstw przemysłowych, jak również sygnalizuje, że podstawowe mechanizmy rynkowe w postaci działania prawa popytu i podaży w obszarze obrotu energią elektryczną oraz prawa konkurencji w wytwarzaniu powoli zaczynają nabierać realnych wymiarów w naszej gospodarce, w tym - co szczególnie ważne, również w bieżącym roku, przy zauważalnym wzroście zapotrzebowania gospodarki na energię elektryczną. Jest to zarazem sygnał utwierdzający coraz mocniej w przekonaniu o słuszności prowadzenia polityki

w kierunku rozwoju mechanizmów rynkowych. Według danych za okres styczeń-marzec 2011 r. obroty energią elektryczną na rynku giełdowym stanowiły 33,2 % rynku i osiągnęły poziom 22 591 224 MWh. W ciągu ostatnich miesięcy ceny energii elektrycznej nie wzrosły. W grudniu 2012 r. fluktuacja cen na Towarowej Giełdzie Energii była znacząca od 151 zł/MWh do 276 zł/MWh, średnio wyniosła 223 zł/MWh. Od początku 2011 r. ceny energii elektrycznej kształtują się na bardzo stabilnym poziomie w granicach 200 zł/MWh. Dla porównania poniższy wykres obrazuje kształtowanie się cen energii elektrycznej dostarczanej do odbiorców przemysłowych w krajach Unii Europejskiej w latach 2009-2010. Polska znajduje się na ósmym miejscu, przed takimi krajami jak Czechy, Węgry czy Słowacja.

Wykres 1. Kształtowanie się cen energii elektrycznej dla odbiorców przemysłowych w krajach UE

Źródło: Eurostat

W odniesieniu do czynników wzrostu cen energii elektrycznej Ministerstwo Gospodarki wyjaśnia, że w naszym kraju ceny tej energii były do tej pory przez szereg lat zbyt długo i sztywno kształtowane na zaniżonych poziomach przez Prezesa URE, a wcześniej w latach 90-tych były również utrzymywane w postaci zaniżonych cen urzędowych. Obecnie reagują i z całą pewnością będą dalej reagować na zmiany cen pierwotnych nośników energii oraz struktury paliw służących do jej wytwarzania, na koszty pozyskiwania uprawnień do emisji CO₂ oraz na poziomy cen energii elektrycznej w różnych krajach UE w ramach

rozwoju jednolitego konkurencyjnego rynku. Jest to w ocenie Ministerstwa Gospodarki zjawisko naturalne i normalne w warunkach postępującego procesu urynkwienia całej gospodarki. Mechanizm tego zjawiska dotyczy również w całej rozciągłości kształtowania poziomów cen wszystkich towarów, produktów i usług – i jako taki nie budzi sprzeciwu ani konsumentów, ani przedsiębiorców.

Mając na uwadze problematykę poruszoną w treści oświadczenia, pragnę uprzejmie wyrazić pogląd, że budowa nowoczesnych bloków energetycznych wymaga poważnych nakładów finansowych. Chcę jednak zarazem podkreślić, że wysoka kapitałochłonność sektora elektroenergetyki jest od lat na całym świecie jego niezmienną cechą, co niewątpliwie rodzi również określone konsekwencje po stronie struktury i wielkości cen za wytwarzaną energię elektryczną i usługi jej dostarczania do odbiorców końcowych.

Według Ministerstwa Gospodarki bez szybkiego podjęcia z jednej strony przez sektor energetyczny w naszym kraju zdecydowanych działań i przedsięwzięć w zakresie realizacji poważnych kapitałochłonnych modernizacji odtworzeniowych i nowych inwestycji, zwiększających potencjał zdolności wytwórczych, przesyłowych i dystrybucyjnych, a z drugiej strony bez podjęcia przez wszystkich odbiorców energii elektrycznej konsekwentnych działań pro-oszczędnościowych w zakresie zmniejszania zużycia tej energii (w naszym kraju mamy niestety od wielu lat jedne z najwyższych w skali europejskiej wskaźniki energochłonności i elektrochłonności PKB), polska gospodarka będzie przez kolejne lata w stanie strukturalnego zapóźnienia, z pełnymi tego konsekwencjami dla poziomu i jakości życia społeczeństwa naszego kraju.

Ze względu na postępujący proces starzenia się jednostek wytwórczych oraz systematyczne zaostrzanie unijnych norm dotyczących emisji zanieczyszczeń, zwłaszcza dwutlenku węgla (CO_2), dwutlenku siarki (SO_2) i tlenków azotu (NO_x), istniejące bloki energetyczne będą wycofywane z eksploatacji lub poddawane głębokiej modernizacji.

W ramach uzgodnień w Brukseli, związanych z wejściem w życie od 2013 r. pakietu klimatyczno-energetycznego, Polska uzyskała korzystny wyjątek, gdyż według postanowień konkluzji Rady Europejskiej z grudnia 2008 r. w latach 2013-2020 będziemy mogli wykorzystać przychody z aukcji uprawnień w celu wsparcia budowy wysoce efektywnych elektrowni, a ponadto będzie możliwe wsparcie do 15 % kosztów inwestycji dla nowych instalacji przystosowanych do wychwytu i składowania CO_2 , których poziom efektywności

przekracza poziomy zawarte w załączniku I decyzji Komisji Europejskiej z dnia 21 grudnia 2008 r. (2007/74/WE).

Polska może bezpłatnie przekazać elektrowniom 70 % bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ w 2013 r., natomiast w latach 2014-2019 ilość tych darmowych uprawnień będzie ulegać stopniowemu zmniejszaniu, co w praktyce będzie oznaczać kolejne wzrosty rzeczywistych kosztów ponoszonych przez elektrownie na zakup na rynku brakującej coraz to większej ilości uprawnień i odpowiednio idące w ślad za tym wzrosty cen wytwarzanej przez nie energii elektrycznej. Wzrosty te będą jednak zminimalizowane z uwagi na konieczność wykorzystania otrzymanych przez elektrownie darmowych uprawnień do rzeczywistego wytwarzania energii elektrycznej, bez możliwości ich odsprzedaży z pominięciem tego wytwarzania, co pozwoli wyeliminować zjawisko tzw. zysków nieuzasadnionych.

Kolejnym elementem poruszonym przez Panów Senatorów jest kwestia poziomu akcyzy od energii elektrycznej. W tym miejscu pragnę poinformować, iż Ministerstwo Gospodarki zdecydowanie opowiada się za koniecznością obniżenia stawki akcyzy na energię elektryczną, w szczególności dla sektora przedsiębiorstw energochłonnych oraz za zwolnieniem od akcyzy energii elektrycznej wykorzystywanej w procesach elektrolitycznych do produkcji miedzi i cynku, ponieważ w innym przypadku, w połączeniu z rosnącymi w ostatnich latach cenami energii elektrycznej, wiele ze spółek tej branży będzie zmuszone do redukcji lub wstrzymania produkcji. Efektem tego będzie likwidacja przedsiębiorstw oraz powstanie kosztów związanych m.in. z redukcją wpływów do budżetu z podatków VAT, CIT i in., wzrostem bezrobocia oraz koniecznością wypłacania zasiłków dla nowych grup bezrobotnych. Zgodnie z ustaleniami Rady Ministrów z dnia 23 marca 2010 r. Ministerstwo Finansów we współpracy z Ministerstwem Gospodarki, Ministerstwem Skarbu Państwa oraz Ministerstwem Spraw Zagranicznych zostały zobligowane do wypracowania wspólnej koncepcji w zakresie obniżenia podatku akcyzowego dla energochłonnych gałęzi przemysłu. Do dnia 20 kwietnia 2010 r. odbyły się dwa robocze spotkania z udziałem przedstawicieli ww. resortów, podczas których zostały wyjaśnione problematyczne kwestie. Następnie Ministerstwo Finansów rozpoczęło prace nad przygotowaniem aktu prawnego, w postaci nowelizacji ustawy o podatku akcyzowym, wprowadzającej zwolnienia z akcyzy.

Wejście w życie proponowanych rozwiązań w konsekwencji ma doprowadzić do transparentnej wyceny energii elektrycznej w naszym kraju i ukształtować jej poziomy w oparciu o system kosztów w pełni uzasadnionych ekonomicznie w warunkach gospodarki

rynkowej. Jak bowiem pokazują dotychczasowe doświadczenia krajów zachodnich, gdzie zadziałały mechanizmy wolnego konkurencyjnego rynku energii elektrycznej, tak ukształtowane ceny energii stały się jednym z podstawowych parametrów, mających zdecydowanie korzystne przełożenie i pozytywny wpływ na rozwój działalności gospodarczej, a w konsekwencji na znacznie wyższy poziom życia mieszkańców tych krajów niż u nas.

Wyrażam przekonanie, że powyższe wyjaśnienia zostaną przyjęte jako wyczerpująca odpowiedź na kwestie zawarte w oświadczeniu Pana Senatora Marka Trzcińskiego oraz Pana Senatora Eryka Smulewicza, skierowanym do Ministra Gospodarki.

2 *Janina Strzelec*
MINISTER
z up.
Janina Strzelec
Janina Strzelec - Łódź
PODSEKRETARZ STANU